

Çocukluğumdan anılar

Geschrieben von: Nuray Bayındır

Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:16 Uhr - Aktualisiert Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:20 Uhr

---

Nuray Bayındır: ÇOCUKLUĞUMDAN ANILAR

Nevin kızının bebeklik fotoğraflarını gösterirken; “çocukluğumda hatırladığım bazı anlar, yerler, olaylar var dinlemek istersen anlatayım” dedi.

“-Ne demek büyük zevkle...”

“Anneme sordum. En fazla üç yaşındaymışım o zamanlar. Anneanneme elbise diktirmek için köyün terzisindeyiz. Öylesine yer etmiş ki bu ev beynimde, sanki dün oradaymışım gibi anlatabilirim evi size: Büyük bir salon. Yerde salon büyüklüğünde bir halı. Biri bahçeye bakan yan yana iki pencerenin önünde. Diğeri de salon’a açılan kapının karşısında kaneviçe süslü yastıkları olan iki büyük divan. Bu ikinci divanın üstünde bana koca duvarı kaplamış gibi görünen üzerinde büyük bir geyik motifi işlenmiş duvar halısı. Ben pencerelerin önündeki divanın üzerinde oturuyorum. Karşımda salona açılan bir odadan ağızda toplu iğneleri ile sürekli girip çıkan terzi kadın. İnce, zayıf, esmer, somurkan bir yüz düşünün. Bir de açıp kapattığı kapının sesiyle odada estirdiği soğuk hava. Üstüne üstlük duvar halısının altındaki divanda bu evin hakimi benim der gibibağdaş kurup oturmuş başörtülü yaşlı bir nine. Hangi çocuk bu ortama suskun kalabilir ki(!)...Annem anneannem ile birlikte beni oracıkta bırakıp elbise provası için karşıki odaya girdiğinde feryadı bastığımı hatırlıyorum. Annem gözden kaybolunca divanın üzerinde oturmakta olan yaşlı kadının gövdesi sanki daha da büyüdü. Beni yutuverecek gibi üzerime yürüyeceğini düşündüm. Bastım yaygarayı...

Köyümüz İzmir’e seksen beş kilometre uzaklıkta şirin bir Ege köyü. Evimiz köy yolunun hemen üstünde. Tren istasyonuna beşyüz adım çekiyor. Büyük bir meyva ve sebze bahçesinin içerisinde memur lojmanı. Biz bu eve taşınmadan önce burada sadece bir iki incir ağacı varmış. Dikenlik bir araziymiş. Babamla annem el ele verip önce dikenlerinden temizlemişler toprağı sonra da cennet bahçesi yaratmışlar o dikenli taşlı topraktan.

Bir de köyde berberimiz vardı. Biraz daha büyüyünce saçlarımı ille de berbere gidip kestirmek isterdim. Nedeni duvardaki resimdi...İnsanın doğuşundan ölümüne kadar geçirdiği evreleri yansıtan o duvar resmi. Doğumu simgeleyen küçük bir bebek resmiyle başlayan, sırasıyla çocukluk, gençlik, evlilik resimleri ile devam eden daha sonra ana , baba ve çocuklar ile aileyi simgeleyen, giderek torunları ile birlikte gösteren, son olarak kamburlaşmış haliyle ölüme doğru yol alan insanı gösteren afiş; tüm yaşantım boyunca beynimin bir köşesinde asılı durdu.

Çocukluğumdan anılar

Geschrieben von: Nuray Bayındır

Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:16 Uhr - Aktualisiert Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:20 Uhr

---

Evimizin bahçesi çok güzeldi. Akşam sabah çiçeklerinin, bordoya çalan kırmızı, sarı mis kokulu güllerin, karanfillerin, sümbüllerin, açık kahverengi, sarı patların, reyhanların süslediği terasta akşamları hasır serip otururduk.

Evin girişi; bir yanında iri kara dut veren küçük dut ağacı, diğer tarafta içi vişne kırmızısı küçük incir veren; kendisi de kısa boylu incir ağacının bekçilik ettiği küçük bir kapıya açılıyordu. Ev kapısına varmak için toprak yoldan biraz yürüyerek iki basamak merdivenle beton terasa çıkmanız gerekirdi. Her akşam annemin hasır serdiği terasta otururduk. Gözümüz hep camiye takılırdı. Köylüler arasında ispiro içtiği için makaraya alınan cami imamını merakla izlerdik.

Köy merkezi evimize biraz uzak düşüyordu. İki yanı daladikenlerle yabani otların kapladığı, geçeleri ay, yıldızlar bir de ateş böceklerinin aydınlattığı köy yolunu bir iki kilometre yürümek gerekirdi. Fırından taze ekmek almak için başka çaremiz yoktu. Somundan çok tava ekmeği isterdi annem. Pazar yeri de burada kurulurdu. Köy deyip de geçmeyin. Bu gün için bile çoğu köye taş çıkartırdı. Biri açık, diğeri kapalı iki sinama salonumuz vardı. Her hafta sonu; evde babamızın ödev sınavından başarılı çıkarsak ailece giderdik. Yol boyu yıldızlara bakardım. Hele bir de dolunay varsa yolu yürümek benim için büyük bir zevk haline gelirdi. Üzerindeki şekillerin ne anlama geldiğini almakta zorlanmazdım. Ay dede bize bakar, bakar gülümserdi ya. Ellerimi uzatıp kucaklamak isterdim...Köye yaklaşınca berberi, gözlükçüsü, kalaycısı, saatçısı, bakkalı sıra, sıra dizilirdi. Ama köy meydanı bizim oraydı. Alanın tam ortasında iri bir kavak ağacı vardı. Koyu geniş gölgesini bilmem kaç yüz yıldır cömertçe sunuyordu. İşte bu ağacın altında kurnaları olan büyük bir çeşme vardı.

Tımarlanmak için atlar gelirdi. Ne müthişti onları izlemek...Meydana açılan dört yol'un Hasköy'e giden batı kavşağında küçük bir bakkalımız vardı. Delikli kırk paralarla çubuk şeker alırdık. Güneş daha bir sıcak, yerdeki çiğdemler daha bir parlaktı. Bastığımız toprak konuşurda adeta...Gün geçmek bilmezdi. Biz de geçsin istemezdik zaten. Bakır huni şeklindeki kapağın altında yer alan bölmeli tepsinin içinde rengarenk macunlar satan macuncu gelirdi köye. Ağızımız kulaklarımızda balık şekerlerimizi de ondan alırdık. Dondurmacı çok seyrek gelirdi. Ama en çok onun "dondurmacı geldi...Dondurma vaaaaar" diyen sesini duyduğumuzda heyecanlanırdık. Tahmin ettiğiniz gibi her evde büyük bir telaş yaşanırdı. Kısa zamanda dondurmacının çevresinde orta büyüklükte bir çocuk ordusu birikirdi. İtiş tepiş arasında elbiselerimizin kirlenmemesine büyük özen gösterirdik. Zira elbiseleri kirlertirsek bir dahaki sefere ablamla birlikte dondurmaya veda edeceğimizi çok iyi bilirdik. Hoporlölü büyük bir kahve

Çocukluğumdan anılar

Geschrieben von: Nuray Bayındır

Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:16 Uhr - Aktualisiert Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:20 Uhr

---

radyosu almıştı babam. Sanat müziği annemin, halk müziği babamın, arkası yarın da ablam ile benim dinlediğimiz programlardı. Ne büyük heyecanla dinlerdik arkası yarın'ı anlatamam. Hikayenin devamını duyabilmek için yarını ipe çekerdik. Mucize gibiydi...Bir gün bu kutudan çıkan seslerin sahiplerini görüntülü dinleyebilecek miyiz? Diye düşündüğüm olurdu. Hayallere dalardım...

Gökyüzünün akşam manzarası çok güzel olurdu. Güneş batmaya yakın koyu mavi gökyüzüne serpilmiş beyaz bulutları düşünün. İşte güneş bazen iyice kızılışır beyaz bulutların arasında kırmızı telefon ahizesi şeklini alırdı. Gökyüzünün seyrine doyum olmazdı o zaman. İğne odasının küçük penceresine tırmanıp böyle bir manzarayı izlediğim anı hiç unutmuyorum. İçimde nedenini bilmediğim hafif bir ürperti duydum. O anı belleğime kazıyıp geleceği düşündüm. Sekiz yıl sonrasını masela...Neden daha fazlası değil ya da daha az değil de ille de sekiz yıl sonrasını düşündüm? Bilmiyorum. Belki de gökyüzünde güneşin aldığı şeklin giderek sekize benzemisi olabilir mi?(!)

Evimizin kapısının hemen girişinde sol tarafta bir hasta kabul odası bulunurdu. Biz bu odaya iğne odası derdik. Babam sağlık memuru olduğu için köylülerin sağlık sorunlarıyla ilgilenirdi. Önce bu odayı tuvalet olarak kullanıyorduk. Annem köylü kadınların ısrarlarına dayanamamış kabadan iğnelerini yapmaya başlamıştı. Ancak ortada çok büyük bir sorun vardı. Köylüler eve her gelişlerinde çeplerinde ya elma , ya armut ya da buna benzer bir şeyler getirir, bize verirlerdi. Annem gözle kaş arasında elimizdekileri hemen alır, hasta gidince imha ederdi. Bizim de gelen meyvaları yersek hastalık kapacağımızdan korkuyordu haklı olarak... Sonunda babamla konuşmuş: "Bu tuvaleti iğne odası yaparsak gelenlerin çocuklarla teması engelleriz" demişti. Tuvaleti evin dışında bahçe içine taşıdık.

İşte bu odanın caddeye bakan küçük bir penceresi vardı. Boyum yetişemediği için sandalyeye çıkıp buradan güneşin batışını izlerdim. Hemen büyümek istiyordum her çocuk gibi...

Hasköy'e giden yolda iğde ve zeytin ağaçları diziliydi. Köy merkezine gidilen yol üzerinde yıllanmış kavak, meşe ve söğüt ağaçları göğü delirdi. Karşımızdaki cami bahçesinde zeytin ağaçlarıyla kucak kucağa yaşayan ıhlamur ağacı bir ömürdü. Sanki "gelin çiçeklerimi toplayın" der gibi davetkar bir şekilde süzüm, süzüm süzülürdü. Köy çeşmesi yaz, kış şarıl, şarıl akardı. Her zaman yanı başında kurnasındaki oluklarından su içen atlar, eşşekler olurdu. Sahipleri daha çok akşamları temizlemeye getirirdi onları. Hele yaz akşamları; çeşme başında tımanlanan atların üzerlerine konmakta birbiriyle yarışan çeçe sineklerinin, kenelerin görüntüleri bile bana zevk verirdi. Atların kuyruklarıyla onları dövmeleri, sineklerin tekrar konmaya çalışmaları , tekrar şaplak sesleri. Huysuzlanan hayvanların yerlerinden bir ileri , bir geri gidiş gelişleri...Tezek kokuları... Sabun kokuları.. Suyun sesi...Yüzümüzü yalayan güneş, okşayan

Çocukluğumdan anılar

Geschrieben von: Nuray Bayındır

Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:16 Uhr - Aktualisiert Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:20 Uhr

---

rüzgar, çimenler...

Bir de çingeneler gelirdi. Kadın, erkek ördükleri sepetleri satmak için. Sere serpe yayılırlardı hemen yere. Sabahın köründe gelirlerdi. Çeşme kenarına serilirler. Müşteri beklerken sepetlerini örmeğe devam ederlerdi. Çeşme altı; bir başka gün de boy, boy dizilmiş bakır kap kacakları konuk ederdi...Yabancı gözüyle bakmazdık onlara. Çok ilginç bulur; yaptıklarını merakla izlerdik. Sabahları erken kalkardık bu yüzden. Doğan gün ile birlikte köyün çocukları sanki sözleşmiş gibi ses verirlerdi birbirlerine. Dedim ya köyümüz çok güzeldi. Gün doğar doğmaz yeşil çimenlerin üzerine krağı düşerdi her zaman. İşte o taptaze, mis gibi kokan gecenin nemiyile ıslanmış çimenlerin arasından çiğdem toplar yerdik. Doğanın kucığında öylesine güvenli ve mutluyduk...

Hidrellez kutlamasını anlatmadan geçmek olmaz. Hıdır ve İlyas ölümsüzlüğe kavuşan iki peygamberdir. Zamanla ikisinin birlikte anılması Hidrellez olmuş. Hıdır ile İlyas'ın 5 Mayıs'ı 6 Mayıs'a bağlayan gece bir gül dalının dibinde buluştuklarına inanılıyor. O gece herkes gerçekleşmesini arzu ettiği dileğini bir kağıda yazarak ya da resmini çizerek bahçesindeki gül dalına asardı. O gün evler temizlenir bereket artsın diye gece erzak dolapları açık bırakılırdı... Hızır'ın bahar aylarında insanların içinde dolaşıp hastalara derman olacağına, yardıma muhtaçlara, fakirlere yarladım edeceğine, uğur getireceğine inanılırdı. Birçok yerde eskisi gibi olmasa da hiç olmazsa gül ağaçlarına dilek asmanın devam ettiğini söyleyebilirim. Köyde Hıdrallez kutlamalarına Bulgar göçmenleri önyak olurdu. 5 Mayıs'ta evleri gezerler, mani toplarlardı. Yazacak bir şeyiniz varmı? Diye sorarlardı. 6 Mayıs sabahı da önceden tesbit edilen yerde toplanırdık. Salıncak kurulur. Gençler kızlı, erkekli sallanırlardı. Evlenmek isteyen bekar kızlar için bahtın açılması töreni yapılırdı.

Köyün hemen yakınında yeşillik bir arazide toplanırdık. Herkes evinden yaptığı yemekleri, daha çok da kaynamış yumurta getirirdi. Ateş yakar üzerinden atlardık. Genç kızlar yüzzüklerini su dolu büyük bir küp'e koyardı. Kovadaki suyu eğimli bir yerden dökerken kadınlar bir gün önce topladıkları manilerden çekerek okurlardı. Kimin yüzzüğü en önde giderse önce onun evleneceğine inanılırdı. Çok küçüktüm. Beş-altı yaşlarındaydım o zaman. Üç etekli rengarenk elbiseleriyle kızların sallanışlarını, dökülen suyla birlikte boy, boy yüzüklerin yuvarlanışlarını, Salıncağın asıldığı ahlat ağacını, yediğimiz köfteleri, yumurtaları, manilerin okunuşunu, kahkahalarımızı, baharın o mis gibi kokusunu daha dünmüş gibi hatırlıyorum...

Bir de akrabalarımız ile birlikte olduğumuz yılbaşı kutlamalarımız çok eylenceli geçerdi. Hiç unutamadığım bir anımı anlatayım. İzmir'deyiz. Agora'nın karşısında iki çeşmeliğe çıkan dar, yokuş bir yol vardır. İşte o yolun sol tarafında üç katlı bir evin zemin katında oturuyordu Betül teyzem ile Hasan eniştem. Çocukları olmuyordu. Sorunun eniştemden kaynaklandığını söylemişti doktor. Çocuk hasreti çekiyordu ikisi de. Teyzem annemden bir çocuk yapıp da

Çocukluğumdan anılar

Geschrieben von: Nuray Bayındır

Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:16 Uhr - Aktualisiert Dienstag, den 08. Januar 2013 um 13:20 Uhr

---

kendisine vermesini istemişti. Annem önce kabul etmiş, sonra da düşünmüş bu duruma dayanamayacağına karar vermişti. Ablasıyla arasının bozulmasından korkmuştu. Okullar tatil olduğunda bir iki haftalığına ya ablam ya da ben yanlarında kalırdık.

Hangi yıl olduğunu pek hatırlamıyorum. Ama o yılbaşı gecesi beni öylesine etkilemişti ki bütün sahneler bu günkü gibi aklımda. Tahmin ettiğiniz gibi en az yarım asır öncesinden bahsediyoruz. Henüz televizyon odalarımızı ve beyinlerimizi işgal etmemişti. . Dolayısıyla eğlenmek için yaratıcılıkta sınır tanımıyorduk. Eniştem bir gün öncesinden plan programlarını yapardı. Akşamki programda neler olacağına son anda haberimiz olurdu. Teyzem özel yemekler hazırlardı. Fıstıklı hindi dolması, börekler, domatesli şehriye çorbası, meyvalar, çerezler eksik olmazdı. Biz çocuklar firdöndü oynarken onlar kağıt oynardı. Tam saat onikiye yaklaştığında hatta bir saat öncesinden tombalaya başlardık hep birlikte. Ama öncesinde körebe ve kısa skeçlerle ortamı neşelendirirdik. Bu arada hiç istenmeyen durumlar da oluşabiliyordu doğal olarak. Evet körebe oynuyorduk. Tahmin ettiğiniz gibi ebe'nin gözü kapalı. Enişte ebe oldu. Tek tek orada olanları dokunarak tanıyacak. Aramızda annemin dayısı ve yengesi de var. Enişte tanıyayım derken yengenin göğüslerine yapışmasını mı! Eh gerisini siz tahmin edin(!)...Bir başka yılbaşı gününde de kadın kılığına girip davetsiz misafir olarak aramıza katıldığını hatırlıyorum. Sevgili Hasan eniştem ve Betül teyzem bize miras bıraktıkları sınımsıcak anılarda yaşıyorlar ... Çocukluğumuzu bize hediye edenlere ne mutlu. "